C/2025/3180

4.6.2025

KOMISSION TIEDONANTO

Vuonna 2024 kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän julkaiseminen markkinavakausvarannon tarkoituksia varten EU:n päästökauppajärjestelmän puitteissa

(C/2025/3180)

1. Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät vuonna 2015 päätöksen (EU) 2015/1814 ([1]), jäljempänä 'markkinavakausvarantoa koskeva päätös', jolla perustetaan markkinavakausvaranto osana EU:n päästökauppajärjestelmää, joka perustettiin direktiivillä 2003/87/EY ([2]), jäljempänä 'päästökauppadirektiivi'. Markkinavakausvaranto on ollut toiminnassa vuodesta 2019. Sen avulla pyritään välttämään päästöoikeuksien rakenteellinen ylijäämä EU:n hiilimarkkinoilla, koska tällainen ylijäämä aiheuttaisi riskin siitä, että EU:n päästökauppajärjestelmä ei antaisi tarvittavaa investointisignaalia EU:n päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. Markkinavakausvarannon tarkoituksena on myös parantaa EU:n päästökauppajärjestelmän kykyä sietää tarjonnan ja kysynnän epätasapainoa, jotta EU:n hiilimarkkinat voivat toimia sujuvasti.

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 kohdan mukaan komissio julkaisee joka vuosi niiden päästöoikeuksien kokonaismäärän, jotka olivat kierrossa edellisenä vuonna. Tämä kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä määrittää markkinavakausvarannon toiminnan eli sen, poistetaanko päästöoikeuksia huutokaupattavasta määrästä niiden lisäämiseksi varantoon vai vapautetaanko niitä varannosta huutokauppaa varten. Kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän vuotuinen julkaiseminen on näin ollen markkinavakausvarannon ja EU:n päästökauppajärjestelmän tärkeä ominaispiirre.

Komissio julkaisi 3. kesäkuuta 2024 vuonna 2023 kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän: 1 111 736 535 ([3]). Tämän pohjalta varantoon lisätään 266 816 768 päästöoikeutta 1. syyskuuta 2024 – 31. elokuuta 2025. Yhteensä 381 744 844 päästöoikeuden voimassaolo päättyi varannossa 1. tammikuuta 2024.

Tämä tiedonanto kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän julkaisemisesta koskee vuotta 2024 ja on järjestyksessään yhdeksäs. Siinä esitetään yksityiskohtaisesti laskentakaava ja niiden päästöoikeuksien määrä, jotka varantoon on tarkoitus lisätä 1. syyskuuta 2025 – 31. elokuuta 2026. Siinä ilmoitetaan myös niiden varannon päästöoikeuksien määrä, joiden voimassaolo päättyi 1. tammikuuta 2025.

2. Markkinavakausvarannon toiminta

Markkinavakausvaranto toimii automaattisesti, kun kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä on tietyn vaihteluvälin ulkopuolella. Päästöoikeudet poistetaan huutokaupattavasta määrästä niiden lisäämiseksi varantoon, jos kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä ylittää 833 miljoonan kynnysarvon. Varannon sisäänotto on 24 prosenttia kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärästä, kun kokonaismäärä on yli 1 096 miljoonaa. Kun kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä on 833–1 096 miljoonaa, sisäänotto on tämän kokonaismäärän ja 833 miljoonan välinen erotus. Jos kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä on alle 400 miljoonan kynnysarvon, 100 miljoonaa päästöoikeutta vapautetaan varannosta huutokauppaa varten. Päästöoikeuksia joko lisätään varantoon tai vapautetaan siitä 12 kuukauden aikana. Vuodesta 2023 alkaen kaikki varannossa 1. tammikuuta kunakin vuonna säilytettävät päästöoikeudet, joiden määrä on yli 400 miljoonan kynnysarvon, lakkaavat olemasta voimassa.

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 5 kohdan nojalla ja tämän tiedonannon mukaisesti 24 prosenttia 31. joulukuuta 2024 kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärästä tai tämän kokonaismäärän ja 833 miljoonan erotus lisätään varantoon 12 kuukauden jaksoksi 1. syyskuuta 2025 alkaen. Vastaava määrä päästöoikeuksia vähennetään EU:n jäsenvaltioiden, Euroopan talousalueeseen ja Euroopan vapaakauppaliittoon kuuluvien kolmen maan (Islanti, Liechtenstein ja Norja) ja – Pohjois-Irlannin sähköntuotannon osalta – Yhdistyneen kuningaskunnan huutokauppamääristä. Nämä päästöoikeudet vähennetään kunkin maan huutokauppaosuuksien mukaisesti.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2015/1814, annettu 6 päivänä lokakuuta 2015, markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään, sen toiminnasta sekä direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 264, 9.10.2015, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([3]) Komission tiedonanto – Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärän vuonna 2023 julkaiseminen direktiivillä 2003/87/EY perustettuun Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyvän markkinavakausvarannon tarkoituksia varten (EUVL C, C/2024/3415, 3.6.2024).

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 5 kohdan nojalla päästöoikeuksia, jotka jaetaan yhteisvastuun ja kasvun tarkoituksissa EU:n päästökauppajärjestelmässä ([4]), ei oteta huomioon markkinavakausvarannon kannalta merkityksellisten osuuksien laskennassa 31. joulukuuta 2030 saakka.

3. **Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä**

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 kohdan nojalla kunakin vuonna kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä *"on 1 päivästä tammikuuta 2008 laitosten ja laivayhtiöiden osalta myönnettyjen ja muiden kuin varantoon lisättyjen päästöoikeuksien kumulatiivinen määrä, mukaan lukien päästöoikeuksien määrä, joka kyseisellä kaudella on myönnetty direktiivin 2003/87/EY, sellaisena kuin se oli voimassa 18 päivään maaliskuuta 2018, 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sekä laitosten hyödyntämät oikeudet käyttää EU:n päästökauppajärjestelmän nojalla kansainvälisiä hyvityksiä, kyseisen vuoden 31 päivään joulukuuta saakka; tästä vähennetään EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvista laitoksista ja laivayhtiöistä peräisin olevien todennettujen päästöjen kumulatiivinen määrä tonneina 1 päivän tammikuuta 2008 ja kyseisen vuoden 31 päivän joulukuuta väliseltä ajalta sekä direktiivin 2003/87/EY 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti mitätöidyt päästöoikeudet*".

Tiivistettynä markkinavakausvarannon toiminnan kannalta merkityksellinen kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä lasketaan päivitetyllä kaavalla, jossa:

kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä – tarjonta – kysyntä

Näitä kahta laskentakaavan osatekijää tarkastellaan yksityiskohtaisesti tässä tiedonannossa. Yhteenveto kaikista luvuista esitetään taulukossa lopussa.

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 a kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että *"[k]ierrossa kunakin vuonna olevien päästöoikeuksien kokonaismäärän laskennassa otetaan vuodesta 2024 alkaen huomioon ilmailun osalta myönnettyjen päästöoikeuksien kumulatiivinen määrä sekä EU:n päästökauppajärjestelmän mukaisten ilmailun todennettujen päästöjen kumulatiivinen määrä tonneina 1 päivän tammikuuta 2024 ja kunkin saman vuoden 31 päivän joulukuuta väliseltä ajalta, lukuun ottamatta lentojen päästöjä reiteillä, joihin sovelletaan direktiivin 2003/87/EY 12 artiklan 6 kohdan nojalla laskettuja hyvityksiä*".

EU:n päästökauppajärjestelmä kattaa meriliikennetoiminnan päästöt 1. tammikuuta 2024 alkaen. Sen vuoksi laivayhtiöiden osalta myönnettyjen päästöoikeuksien määrä ja laivayhtiöiden todennetut päästöt 1. tammikuuta 2024 – 31. joulukuuta 2024 sisällytetään vuonna 2024 kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän laskentaan. Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 a kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että *"[k]ierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärää laskettaessa direktiivin 2003/87/EY 3 g b artiklan mukaisesti mitätöidyt päästöoikeudet katsotaan myönnetyiksi päästöoikeuksiksi*".

Tarjonta

Päästöoikeuksien tarjonta EU:n hiilimarkkinoilla koostuu seuraavista osatekijöistä:

— EU:n päästökauppajärjestelmän toisella päästökauppakaudella (2008–2012) siirretyt ([5]) **1 749 540 826** päästöoikeutta ([6]).

— Maksutta 1. tammikuuta 2013 – 31. joulukuuta 2024 jaetut päästöoikeudet ([7]), mukaan lukien uusien osallistujien varauksesta jaetut päästöoikeudet. Tämä määrä on **8 747 619 334** päästöoikeutta ([8]).

([4]) Direktiivin 2003/87/EY 10 artiklan 2 kohdan b alakohta.

([5]) Toisella päästökauppakaudella (2008–2012) myönnetyt päästöoikeudet, joita ei palautettu todennettujen päästöjen kattamiseksi tai mitätöity, siirrettiin käytettäviksi kolmannen päästökauppakauden (2013–2020) alussa. Samaan aikaan kun nämä päästöoikeudet poistettiin, luotiin vastaava määrä päästöoikeuksia kolmannella kaudella. Näin ollen tämä luku vastaa tarkasti niiden päästöoikeuksien määrää, jotka olivat kierrossa kolmannen päästökauppakauden alussa.

([6]) COM(2015) 576 – Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle "Kertomus edistymisestä ilmastotoimissa ja sen oheisasiakirjoina kertomus Euroopan hiilimarkkinoiden toiminnasta ja kertomus hiilidioksidin geologisesta varastoinnista annetun direktiivin 2009/31/EY tarkistamisesta".

([7]) Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 a kohdan mukaan ilmailun osalta otetaan huomioon maksutta 1. tammikuuta 2024 – 31. joulukuuta 2024 jaetut päästöoikeudet.

([8]) Maksutta jaetut päästöoikeudet perustuvat unionin rekisteristä 1. huhtikuuta 2025 saatuihin tietoihin, mukaan lukien EU:n päästökauppajärjestelmän tiedot Sveitsin hallinnoimien ilma-alusten käyttäjien osalta.

— Päästöoikeudet, jotka on huutokaupattu 1. tammikuuta 2013 ([9]) – 31. joulukuuta 2024 ([10]), ja päästöoikeudet, joita on käytetty joustotarkoituksiin vuosina 2021–2024 asetuksen (EU) 2018/842 ([11]), jäljempänä 'taakanjakoasetus', 6 artiklan nojalla. Yhteistä huutokauppapaikkaa ja asianomaisia muita huutokauppapaikkoja koskevien huutokauppaporttien ([12]) mukaan huutokaupattujen päästöoikeuksien määrä, mukaan lukien varhaiset huutokaupat, oli **8 190 671 500**. Tähän määrään on lisättävä **28 855 152** päästöoikeutta, joihin on sovellettu taakanjakoasetuksen 6 artiklan 2 kohdassa säädettyä joustoa ([13]).

— Päästöoikeudet, jotka on muunnettu rahaksi NER300-ohjelmaa varten. Euroopan investointipankki muunsi rahaksi yhteensä **300 000 000** päästöoikeutta.

— Kansainväliset hyvitykset, jotka on käytetty päästöihin vuoden 2013 alusta aina 31. joulukuuta 2020 saakka ([14]). Laitokset käyttivät tuottamiinsa päästöihin **497 248 017** kansainvälistä hyvitystä ([15]).

— Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 kohdan mukaan päästöoikeudet, jotka on lisätty markkinavakausvarantoon, **eivät enää ole osa kierrossa olleiden päästöoikeuksien kokonaismäärän laskentaa**.

Kysyntä

Päästöoikeuksien kysyntä EU:n hiilimarkkinoilla kattaa noudattamisvelvoitteen piiriin kuuluvien laitosten todennetut kokonaispäästöt ajalta 1. tammikuuta 2013 ([16]) – 31. joulukuuta 2024 ([17]) eli yhteensä **18 365 179 314** tonnia ([18]) sekä **705 930** päästöoikeutta, jotka mitätöitiin kyseisellä ajanjaksolla päästökauppadirektiivin 12 artiklan 4 kohdan nojalla.

Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä

Edellä esitetyn perusteella vuonna 2024 kierrossa oli yhteensä **1 148 049 585** päästöoikeutta.

Markkinavakausvarannossa säilytetyt päästöoikeudet

Sen jälkeen, kun tiettyjen varannon päästöoikeuksien voimassaolo oli päättynyt 1. tammikuuta 2024, varantoon jäi **400 000 000**päästöoikeutta.

([9]) Tähän lukuun sisältyvät varhaiset huutokaupat eli ennen 1. tammikuuta 2013 huutokaupatut päästöoikeudet, jotka olivat voimassa kolmannella päästökauppakaudella (2013–2020).

([10]) Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 a kohdan mukaisesti ja koska EU:n päästökauppajärjestelmä kattaa meriliikennetoiminnan 1. tammikuuta 2024 alkaen, ilmailun ja meriliikenteen osalta otetaan huomioon päästöoikeudet, jotka on huutokaupattu 1. tammikuuta 2024 – 31. joulukuuta 2024.

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26).

([12]) Huutokaupparaportit: European Energy Exchange (https://www.eex.com/en/market-data/market-data-hub/environmentals/eu-ets-auctions) ja Intercontinental Exchange (https://www.ice.com/report/148).

([13]) Asetuksessa (EU) 2018/842 säädetään kertaluonteista joustoa koskevasta säännöksestä, jonka avulla jäsenvaltiot voivat mitätöidä yhteisesti enintään 100 miljoonaa EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeutta vuosina 2021–2030, jotta ne voivat täyttää kyseisen asetuksen mukaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteensa. Joustosäännös koskee jäsenvaltioita, joiden tavoitteet ylittävät selvästi sekä EU:n keskiarvon että niiden oman kustannustehokkaiden vähennysten potentiaalin, sekä jäsenvaltioita, jotka eivät jakaneet teollisuuslaitoksille yhtään EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeutta maksutta vuonna 2013. Asianomaisen jäsenvaltion huutokauppamäärästä tehdään päästökauppadirektiivin 10 artiklan mukainen mitätöinti. Mitätöidyt päästöoikeudet katsotaan kierrossa oleviksi EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksiksi määritettäessä kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärää markkinavakausvarannon tarkoituksia varten tiettynä vuonna.

([14]) Kansainvälisiä hyvityksiä ei voi käyttää vaatimusten noudattamiseen vuodesta 2021 alkaen.

([15]) Tieto perustuu unionin rekisterin tietoihin 1. huhtikuuta 2025. Nämä kansainväliset hyvitykset koskevat ainoastaan niitä, jotka vaihdettiin EU:n päästöoikeuksiin kolmannella päästökauppakaudella (2013–2020). Ne noin 1,1 miljardia kansainvälistä hyvitystä, jotka voitiin käyttää suoraan vaatimusten täyttämiseen toisella päästökauppakaudella (2008–2012), on otettu huomioon toiselta päästökauppakaudelta siirrettyjen päästöoikeuksien määrässä.

([16]) Vastaa toisen päästökauppakauden (2008–2012) todennettuja päästöjä, ks. alaviite 5.

([17]) Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 4 a kohdan mukaisesti ja koska EU:n päästökauppajärjestelmä kattaa meriliikennetoiminnan 1. tammikuuta 2024 alkaen, ilmailun ja meriliikenteen osalta otetaan huomioon todennetut päästöt ajalta 1. tammikuuta 2024 – 31. joulukuuta 2024.

([18]) Todennetut kokonaispäästöt perustuvat tietoihin, jotka on saatu 1. huhtikuuta 2025 unionin rekisteristä ja Sveitsin vastaavasta rekisteristä, kun on kyse Sveitsin hallinnoimien ilma-alusten käyttäjien EU:n päästökauppajärjestelmän mukaisista päästöistä. Luku sisältää todennetut päästöt, jotka on raportoitu EU:n päästökauppajärjestelmän raportointimääräaikaan eli 31. maaliskuuta 2025 mennessä. Kyseisen päivämäärän jälkeen raportoituja päästöjä ei ole otettu huomioon kokonaismäärässä.

Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärästä viime vuosina annettujen tiedonantojen mukaisesti varantoon on lisätty seuraavat päästöoikeusmäärät:

— **181 567 159** päästöoikeutta ajalta 1. tammikuuta 2024 – 31. elokuuta 2024 ([19])

— **88 938 927** päästöoikeutta ajalta 1. syyskuuta 2024 – 31. joulukuuta 2024 ([20]).

Markkinavakausvarannossa oli 31. joulukuuta 2024 yhteensä **670 506 086** päästöoikeutta. Näistä **270 506 086** päästöoikeuden voimassaolo päättyi 1. tammikuuta 2025 markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen 1 artiklan 5 a kohdan nojalla. Varantoon jäi yhteensä **400 000 000**päästöoikeutta.

4. **Päätelmä**

Markkinavakausvarantoa koskevan päätöksen mukaisesti varantoon lisätään yhteensä **275 531 900** päästöoikeutta 12 kuukauden aikana 1. syyskuuta 2025 – 31. elokuuta 2026.

Ensi vuonna julkaistava kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä määrittää markkinavakausvarannon toiminnan syyskuusta 2026 elokuuhun 2027.

Yleiskatsaus

Tarjonta	
a) Toiselta päästökauppakaudelta (2008–2012) siirretyt päästöoikeudet	1 749 540 826
b) Maksutta 1. tammikuuta 2013 – 31. joulukuuta 2024 jaetut päästöoikeudet, mukaan lukien uusien osallistujien varauksesta jaetut päästöoikeudet	8 747 619 334
c) Päästöoikeudet, jotka on huutokaupattu 1. tammikuuta 2013 – 31. joulukuuta 2024, mukaan lukien varhaiset huutokaupat	8 190 671 500
d) Päästöoikeudet, jotka on käytetty joustotarkoituksiin vuosina 2021–2024 asetuksen (EU) 2018/842 6 artiklan nojalla	28 855 152
e) Päästöoikeudet, jotka on muunnettu rahaksi NER300-ohjelmaa varten	300 000 000
f) Kansainväliset hyvitykset, jotka on käytetty päästöihin vuoden 2013 alusta aina 31. joulukuuta 2020 saakka	497 248 017
Yhteensä (tarjonta)	19 513 934 829
Kysyntä	
a) Todennetut päästöt (tonneina) EU:n päästökauppajärjestelmän puitteissa 1. tammikuuta 2013 – 31. joulukuuta 2024	18 365 179 314
b) Päästöoikeudet, jotka on mitätöity direktiivin 2003/87/EY 12 artiklan 4 kohdan nojalla, 31. joulukuuta 2024 saakka	705 930
Yhteensä (kysyntä)	18 365 885 244
Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärä	1 148 049 585

([19]) Komission tiedonanto ”Kierrossa olevien päästöoikeuksien kokonaismäärän vuonna 2022 julkaiseminen direktiivillä 2003/87/EY perustettuun Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyvän markkinavakausvarannon tarkoituksia varten” (EUVL C 172, 15.5.2023, s. 1). Kuten kyseisen tiedonannon kohdassa 4 todetaan, markkinavakausvarantoon lisättiin 272 350 737 päästöoikeutta 1. syyskuuta 2023 – 31. elokuuta 2024. Ajanjaksoa 1. tammikuuta – 31. elokuuta 2024 vastaava määrä oli 181 567 159.

([20]) C/2024/3415, kuten alaviitteessä 3. Kuten kyseisen tiedonannon kohdassa 4 todetaan, markkinavakausvarantoon lisätään 266 816 768 päästöoikeutta ajanjaksoksi, joka alkaa 1. syyskuuta 2024 ja päättyy 31. elokuuta 2025. Ajanjaksoa 1. syyskuuta – 31. joulukuuta 2024 vastaava määrä oli 88 938 927.